

عنوان مقاله:

تبیین سازگاری معماری ساختمان های شهری با اصول پدافند غیرعامل (مورد مطالعه: شهر اسلامشهر)

محل انتشار:

فصلنامه دانش پیشگیری و مدیریت بحران، دوره 13، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

مریم رستم پیشه - *Department of Architecture ;Urbanism, Islamic Azad University, Islamshahr Branch, Tehran, Iran*

آزاده اربابی سبزواری - *Department of Geography ;Urban Planning, Islamic Azad University, Islamshahr Branch, Tehran, Iran*

فرشته نویدی مجد - *Department of Architecture ;Urbanism, Islamic Azad University, Islamshahr Branch, Tehran, Iran*

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف محیط جغرافیایی که شهر در اشکال و ابعاد مختلف و با عملکردهای متفاوت بر پهنه آن جای گرفته است، میدان و فضای فعالیت و پویای شهری است. با توجه به اینکه اکثر جمعیت یک کشور در این محیط ها زندگی می کنند و غالباً مراکز اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و مراکز حاکمیتی در کشورها هستند، همواره می بایست آمادگی شان در برابر بحران ها مدنظر متخصصین مربوطه قرار گیرد. از این رو امنیت شهری، یکی از چالش های مهم برنامه ریزان و مدیران شهری به شمار می رود و در این میان، رویکرد پدافند غیرعامل در شهرسازی و ساختمان های مسکونی و غیرمسکونی شهرها به منظور مقابله با تهدیدات طبیعی و انسانی و مدیریت بحران ها، مورد توجه مدیریت شهری قرار گرفته است. در این ارتباط بافت و فرم شهر از منظر دفاع غیرعامل می تواند حائز اهمیت باشد. هدف از بررسی اصول پدافند غیرعامل در معماری ساختمان های شهری، کاهش آسیب پذیری ساختمان هاست. به منظور کاهش آسیب پذیری، نیاز به استفاده از راهبردها، تحلیل ها و ارائه برنامه هاست. در این ارتباط، ارزیابی میزان سازگاری و تطابق عناصر معماری و طراحی شهری با اصول و ضوابط دفاع غیرعامل، تعیین راهبردهای توسعه آن و ارائه مدل تبیین معماری پدافند غیرعامل سازه های شهری، به عنوان هدف اصلی امنیت شهری مدنظر است. شهر اسلامشهر در استان تهران یکی از نواحی چالش برانگیز در حوزه معماری و دفاع غیرعامل شهری بوده و در این پژوهش، این شهر به عنوان مطالعه موردی انتخاب شده است. بنابراین هدف اصلی پژوهش، ارزیابی سازگاری ساختمان های شهری اسلامشهر با اصول دفاع غیرعامل و دسته بندی و اولویت بندی آن ها در چارچوب عامل ها و خوشه هاست. بر همین اساس، درنهایت مدل مفهومی سازگاری معماری ساختمان های شهری اسلامشهر بر پایه پدافند غیرعامل از طریق سنجش عناصر و عوامل سازگار و ناسازگار و ارائه راهبردهای لازم تبیین می شود. برای رسیدن به هدف موردنظر ترکیبی از روش های آماری، میدانی و مدلی استفاده شد. مدل مفهومی پژوهش از ۳ بخش مجزا تشکیل شده است: معماری شهری که شامل مجموعه ویژگی های فیزیکی کالبدی شهر، کاربری های حساس شهری، ساختمان های شهری و معماری آن ها، سیما و منظر شهری و در مجموع، ساختار و بافت شهر است. پدافند غیرعامل که مربوط به مبحث امنیت شهری و دفاع در برابر تهدیدات شهری است و شامل مولفه های اصلی دفاع غیرعامل شامل ویژگی های بازدارندگی، پدافند، آمایش دفاعی عناصر شهری، بافت و فیزیک شهری و همچنین مبحث کلی امنیت شهری است. چشم انداز معماری بر مبنای دفاع غیرعامل که از طریق ترکیب نتایج و داده های حاصل از ۲ بخش پیشین، چشم انداز مطلوب پژوهش ارائه می شود. داده های مورد استفاده برای پژوهش حاضر شامل ۲ گروه مجزا از داده هاست: داده های مرتبط با معماری ساختمان ها که شامل شکل و فرم ساختمان ها، تعداد طبقات، وضعیت دسترسی به پناهگاه، وضعیت ورودی و خروجی ساختمان ها، راه پله ها، طراحی و شکل درب ها و پنجره ها، چشم انداز و نمای ساختمان ها، کف مسیرهای حرکتی، وضعیت فضاهای حساس ساختمان ها، نوع بلوک های پیرامون، عرض معابر منتهی به سا ...

کلمات کلیدی:

Urban architecture, urban constructions, passive defense, Eslamshahr City

معماری شهری، ساختمان های شهری، پدافند غیرعامل، شهر اسلامشهر

